

Forestillinger om ungdom og (u)modenhed i et maskulint praksisfællesskab – erfarne ambulanceredderes syn på 'de unge'

Morten Kyed

I denne artikel undersøges symbolske forskelle mellem generationer i ambulancetjenesten. Ambulancetjenesten er et stærkt mandedomineret fag (Larsen m.fl. 2016), omgivet af mange traditionelle maskuline symboler (heroiske handlinger, autoritet, store larmende biler osv.). Men det er også et fag, som de seneste fem-syv år er skiftet fra primært at rekruttere elever med en forudgående militær- og håndværksmæssig baggrund til at prioritere unge med studenterek-samen samt omsorgsfaglig erfaring (Kyed 2016). Dette skifte i rekrutteringsmønstrer betyder bl.a., at de nye elever har en anderledes kønnet habitus end de ældre reddere. Formålet med denne artikel er at belyse, hvordan erfarne mandlige ambulanceredderer fortolker og positionerer sig i relation til deres yngre og mere uerfarne kolleger.

Indledning

Artiklen viser, hvordan de beslægtede kategorier 'unge' og 'elever' – samt deres binnære modsætninger 'gammel', 'erfaren' og 'moden' – anvendes som relationelle betydningssskabende kategorier i forbindelse med specifikke kompetencer, og hvordan dispositioner knyttes diskursivt til begreberne 'unge' og 'elever'. Inspireret af Pierre Bourdieu (1997a) tekst *Ungdom er kun et ord* undersøges det mulighedsrum, som de unge tilbydes indenfor praksisfællesskabet (Lave & Wenger 2003), de manipulerende strategier, som aldersbegrebet udsættes for, samt de afgrænsninger, der foretages af de ældre generationer i deres omtale af 'de unge' (Bourdieu 1997a). Kategorisering

af kolleger som 'unge' er ikke en objektiv eller neutral deskriptiv praksis. Forestillinger om ungdom og alder er knyttet til en række kulturelle betydninger på forskellige arbejdspladser og i samfundet generelt.

'Elever' og 'unge' deler som sociale kategorier flere væsentlige karaktertræk; ikke mindst betegner begge kategorier en overgangsfase, som markerer en transition fra en status som 'umoden' til en status som fuldt medlem af samfundet eller praksisfællesskabet (jf. Parsons 1942; Eisenstadt 2001; Lave & Wenger 2003). Det gælder således for begge kategorier, at hverken unge eller elever er fuldt funktionsduelige medlemmer af samfundet eller praksisfællesskabet,

men er *under forberedelse* til at blive det. Elever kan betragtes som arbejdspladsens symbolske unge, der pr. definition er marginale personer, der befinder sig i praksisfællesskabets grænseland (Lave & Wenger 2003).

Empirisk case

Artiklen bygger på data fra to forskellige forskningsprojekter. Det ene er et længevarende etnografisk studie af maskulinitets- og sikkerhedspraksis blandt mandlige ambulanceredder på to større danske ambulancestationer (Kyed 2014). I den forbindelse blev der foretaget ca. 575 timers deltagende observationsstudier af kulturen og hverdagen som ambulanceredder samt 20 interviews med mandlige redde, ledere og arbejdsmiljørepræsentanter. Disse data suppleres i denne artikel med data fra et nyt forskningsprojekt, som undersøger betydningen af sociale og følelsesmæssige kompetencer i forbindelse med rekruttering og oplæring af nyansatte indenfor bl.a. ambulancetjenesten¹. Datagrundlaget består her af et interview med Falcks HR-chef og en afdelingsleder i HR om deres rekrutteringspraksis. Dette blev fulgt op af otte hele dages observationsstudier af rekrutteringsprocessen af nye ambulanceredde i to danske regioner i efteråret 2015: en dag med screening af ansøgninger, fire dage med ansættelsessamtaler, den fysiske testdag i begge regioner, som afsluttede rekrutteringsforløbet, samt introduktionsdagen for de nye redde, som opnåede ansættelse. Denne observationsproces blev afsluttet med et interview af den rekrutteringsansvarlige i de to regioner. Endelig blev der foretaget deltagende observationsstudier og interviews med seks elevansvarlige ambulanceredde på forskellige ambulancestationer i Danmark. Formålet med disse ture var at opleve og diskutere konkrete hverdagsituationer, hvor reddernes 'tavse' sociale og følelses-

mæssige kompetencer praktiseres med uddannelsesansvarlige.

Ifølge adgangskravene til ambulancetjenesten skal man være mindst 21 år for at blive ambulanceredder. 10-15 procent af eleverne er mere end 25 år og starter derfor i voksenlære.

Et væsentligt karakteristikum ved ambulancearbejdet er, at det ofte indebærer akutte og uforudsigelige arbejdssituationer. Derfor er elever – de fagligt og socialt 'unge' – under særlig årvågen oplæring. Ligesom i andre farlige brancher er det nødvendigt, at de oplæres til at deltage relativt automatisk og gnidningsfrit i akutte arbejdsammenhænge.

Arbejdspladsen som kønnet praksisfællesskab

Læringsteoretikerne Jean Lave og Etienne Wengers begreb om praksisfællesskab er frugtbart til at analysere erfarne ambulancereddes opfattelse af elever. Begrebet er udviklet til at forstå, hvordan elever i forbindelse med mesterlæreuddannelse integreres i arbejdets praksis (Lave & Wenger 2003; Nielsen & Kvale 1999). I forbindelse med at elever gradvist optages i praksisfællesskabet, så foregår der simultant en social integration i og reproduktion af praksisfællesskabet. Elevers/novicers faglige og sociale integration sker gennem en proces – Lave og Wenger kalder det 'deltagelsesbane' – hvor elever starter som legitime, men perifere deltagere i praksisfællesskabet. I den forbindelse udvikles den primære habitus – det sæt af generiske dispositioner, som eleven har med sig ind i praksisfællesskabet qua sin forudgående sociale løbebane – til en specifik faglig habitus (Wacquant 2011), som er tilpasset praksisfællesskabets konkrete omstændigheder. Gennem *situert deltagelse* lærer eleverne hen ad vejen de spilleregler og kundskaber – det situerede

pensum (Gherardi m.fl. 1998) – som er forbundet med fagets praksis. Indenfor praksisfællesskaber demonstreres kompetence via tre kombinerede elementer:

“First, members are bound together by their collectively developed understanding of what their community is about and they hold each other accountable to this sense of joint enterprise. To be competent is to understand the enterprise well enough to be able to contribute to it. Second, members build their community through mutual engagement. They interact with one another, establishing norms and relationships of mutuality that reflect these interactions. To be competent is to be able to engage with the community and be trusted as a partner in these interactions. Third, communities of practice have produced a shared repertoire of communal resources language, routines, sensibilities, artefacts, tools, stories, styles, etc. To be competent is to have access to this repertoire and be able to use it appropriately” (Wenger 2000, 229).

Blandt praksisfællesskabers delte faglige og sociale repertoire af performative kompetencer findes også en række kønnede koder og praksisser (Paechter 2003; Tanggaard 2006; Nielsen 2008). Når ambulanceredde lærer at fortolke, tale om og 'gøre' ambulancearbejdet, lærer de samtidig situerede og historisk specifikke måder at praktisere køn på. Forskellige arbejdsfællesskaber stiller således et repertoire af legitime, relationelle og genkendelige maskuline og feminine praksisformer til rådighed, som kan bruges til at praktisere køn med i forbindelse med arbejde. I forlængelse heraf forstås maskulinitet i denne artikel som en relationel konfiguration af praksisser og hierarkiske positioner indenfor en given historisk kønsorden (Connell 2005). Disse skabes og genskabes kontinuerligt i sociale relationer

indenfor praksisfællesskabet samt i relation til andre praksisfællesskaber.

Men praktiseringer af køn på arbejdspladser er ofte oversete og ubevidste for deltagene selv (Martin 2003; 2006). Når en mandlig ambulanceredder eksempelvis autoritativt håndterer et skadested, redder en tilskadekommen eller stiller sit fysiske overskud til rådighed for en ældre patient, så tænker han næppe i situationen over, at han praktiserer maskulinitet. Når situerede kønspraksisser ofte overses, så skyldes det bl.a., at konkrete kønspraksisser er intimt sammenflettet med praksisfællesskabets generelle arbejdspraksis - sådan plejer en ambulanceredder, soldat eller sygeplejerske jo at gøre, og derfor tænker sociale aktører sjældent over, hvordan den sociale kønsorden reproduceres i den forbindelse.

Generationsmøder og forandring af praksis

Optagelse af nye medlemmer er altid forbundet med latente konflikter omkring praksisfællesskabets udvikling (Lave & Wenger 2003, 52f., 98f.). Disse konflikter handler ikke kun om opfattelser af, hvordan praksisser skal gøres i dag og fremadrettet (samt repertoiret af mulige kønnede performativiteter). Konflikterne handler også om betydningen af fagets historie samt værdien af erfaring. Ifølge sociologen Pierre Bourdieu kan generationskonflikter betragtes som *"konflikter mellem systemer af forhåbninger, der er blevet konstitueret i forskellige tidsperioder"* (Bourdieu 1997a, 154). Bourdieu hævder, at der i et hvert socialt felt findes en kamp mellem nyindtrådte, *"der forsøger at sprænge den barriere, der sættes af feltets adgangs begrænsning eller indskrivningsgebyr"*, og de dominerende, der forsøger at forsvare feltets grundlæggende antagelser eller 'ortodoxi' (Bourdieu 1997, 117, 119). Følgelig har ethvert felt sine specifikke love for, hvad det vil sige at blive gammel:

"(...) for at vide, hvordan generationerne afgrænses fra hinanden i det enkelte felt, må man .. kende de specifikke love for hvordan feltet fungerer, de indsatser, der står på spil i kampene i feltet, og de opdelinger som denne kamp fremkalder" (Bourdieu 1997a, 148).

Generationskampe drives ifølge Bourdieu af deltagernes interesse og engagement i spillets vilkår og fremtid. *"Via den praktiske erkendelse af spillets principper, der stiltiende kræves af de nyindtrædende i feltet, er det hele spillets historie, hele spillets fortid, der bliver nærværende her og nu i hver enkelt af spillets træk"* (Ibid., 120). Denne formulering er ganske dramatisk, men Bourdieus pointe er vigtig: Konkrete handlinger – herunder diskursive positioneringer – er kun meningsfulde i relation til feltets struktur, historik og interesser i fremtiden. Hos Lave og Wenger finder man lignende beskrivelser af spænding og latente konflikter mellem forskellige generationer på arbejdspladsen. Men modsat Bourdieu fremhæver Lave og Wenger mere eksplicit, hvordan de erfarne aktører i praksisfællesskabet undertiden anerkender novicers nye ideer og dispositioner som en positiv lejlighed til forandring af praksis (Lave & Wenger 2003,54, 98; Wenger 2004,183ff.).

Ambulancetjenesten - et fag i forandring

De seneste år er ambulancetjenesten blevet professionaliseret gennem et stort uddannelsesløft og opgavespecialisering. Disse to forandringer har betydning for magtrelationerne indenfor praksisfællesskabet. Mens erfaring og anciennitet for få år siden var et utvetydigt adelsmærke blandt ambulanceredderne, så er især virksomhedens anerkendelse af anciennitet aftagende. Uddannelsen til ambulanceredder er en erhvervsuddannelse i Danmark. Elever be-

gynder i mesterlære på en ambulancestation og veksler derefter mellem teoretiske uddannelsesforløb på skole og praktisk uddannelse på redningsstationer. Men det er mindre end 20 år siden, at Falckreddere blev ansat direkte fra gaden og kørte ambulance efter få ugers sidemandsoplæring. Siden er der sket meget efter-videreuddannelse af ambulanceredderne. Da man begyndte at videreuddanne ambulanceredderne – og således introducerede den første uddannelsesmæssige differentiering mellem redderne – kaldte man uddannelsen for en behandleruddannelse. Senere kom en formaliseret niveau-2-uddannelse, som er på et højere niveau end den gamle behandleruddannelse. Det betyder, at der indenfor ambulancetjenesten i dag findes tre stillingsniveauer; assistenter (niveau 1), behandlere (niveau 2) og paramedicinere (niveau 3)². Den præhospitale uddannelses- og kompetencestruktur hos Falck følger i dag et system, der svarer til disse niveauer:

*Elev (2 år 7 mdr.) → Assistent/niveau 1 → minimum 1,5 års operativt virke → **Behandler/niveau 2** uddannelse (15 uger) → minimum 3 års operativt virke → **Paramediciner/niveau 3** uddannelse (18 uger).*

Foruden denne uddannelsesmæssige opkvalificering er der de seneste år sket en uddifferentiering af arbejdsopgaverne indenfor organisationen, som betyder, at ambulanceredderne i dag kun kører ambulance. Tidligere var en 'Falckmand' uddannet til at varetage opgaver indenfor både brand, autohjælp og ambulancetjeneste, og indtil 2012 opererede mange reddere på daglig basis skiftevis mellem hvert af disse arbejdsområder. Men 'den gamle Falckmand', der kunne lidt af det hele uddannes ikke længere. I dag uddannes elever enten til at køre ambulance eller til at køre brand og autohjælp. Der er således sket en institutio-

nel forandring fra at være Falckmand (generalist) til at være Ambulanceredder (specialist).

Ny rekrutteringspraksis

Denne uddannelsesmæssige specialisering og opgavemæssige uddifferentiering har medført en ny rekrutteringspraksis. Indtil for få år siden var det primært folk med en håndværksmæssig og/-eller militær baggrund, som blev rekrutteret til stillinger som Falckreddere. Ofte havde Falckreddere begge uddannelsesmæssige løbebaner. De konventionelt maskuline dispositioner, som redderne typisk havde med sig ind i faget qua deres håndværksmæssige og militære habitus - og som Falck efterlyste - var *praktiske og tekniske*; den kulturelt idealiserede Falckmand var en problemløser, som folk altid kunne ringe efter, hvis de havde et problem, der ikke var andre, der kunne løse. Men som følge af de stigende boglige og teoretiske krav til moderne ambulanceredderer rekrutterer man i dag med henblik på, at eleverne har de nødvendige boglige dispositioner til på sigt at blive paramedicinere. En stationsleder forklarer eksempelvis:

"Det er jo gået fra et skolekrav, der hed 7. klasse til 9. klasse, da jeg blev ansat, hvor en håndværkermæssig baggrund blev højt vægtet til, at vi i dag går efter folk med en studentereksamen, hvor det håndværkermæssige har en mindre vægtning. Det handler meget om at kunne tilegne sig stoffet og kunne anvende det tilegnede stof i praksis [...] Når vi ansætter en ny elev i dag, så går vi jo efter at ansætte en elev, som vi tror på har potentialet til at kunne blive paramediciner. Ikke fordi de skal være paramedicinere, men mere pga. den udvikling, der er i faget. Hvis ikke du så er i stand til at tilegne dig en viden, der i dag svarer til en paramediciner, så er du nok ikke i stand til at fungere som

behandler om 10 eller 15 år" (Interview, Henning, Stationsleder).

Således er der sket en ændring i, hvordan arbejdsorganisationen vægter relevante kompetencer. De nye unge ambulanceredderer skal i langt højere grad end tidligere kunne tilegne sig teoretisk viden. I én af de danske ambulance regioner, hvor jeg lavede feltarbejde, begyndte man i 2011/2012 at screene ældre ambulanceassistenter med henblik på at undersøge, om de havde de boglige kompetencer til at blive opkvalificerede til blive ambulancebehandlere. Hvis det blev vurderet, at de ikke havde disse kompetencer, blev de flyttet over og køre assistance/autohjælp. Dette skabte en del utilfredshed og usikkerhed hos de ældre reddere, som pludselig skulle igennem en kompetenceafklaring for at se, om de kunne forblive ambulanceassistenter. Det medførte marginalisering af nogle ældre reddere med en ikke-boglig habitus. Flere erfarne ambulanceassistenter, som tidligere har haft behandlerkompetencer, fortalte mig eksempelvis om, hvordan de valgte at frasisige sig deres behandlerkompetencer, fordi de følte sig stressede over at skulle igennem en årlig prøve³.

Nye symbolske skillelinjer omkring uddannelse

På det kulturelle plan er der blandt ambulanceredderne begyndt at komme en differentiering til syne mellem generationer af reddere med forskellig forudgående uddannelsesmæssig baggrund og social løbebane. Selvom langt de fleste ambulanceredderer stadig fremhæver vigtigheden af erfaring og praktiske kompetencer, så er en ny mere kvasi-medicinsk fagidentitet blevet synlig blandt dem (Kyed 2014), og mange ambulanceredderer taler med begejstring om deres stigende behandlingskompetencer og

muligheder for at hjælpe patienterne på skadesstedet eller i ambulancen på vej til hospitalet. Den stigende uddannelsesmæssige specialisering betyder, at der er opstået nye muligheder for at konstruere *symbolske* forskelle mellem de relativt mere bogligt disponerede og uddannelsesmæssigt specialiserede 'unge' og de 'ældre' generalister. Det skal ikke forstås således, at alle yngre er bogligt orienterede, og at de ældre er praktisk orienterede. Sådan er det langt fra. Mange unge hylder praktiske dispositioner, ligesom nogle ældre ambulancereddere uden studentereksamen har videreuddannet sig til paramedicinere. Men pointen er, at der ved siden af de institutionaliserede stillingsdifferentieringer er opstået begyndende symbolske skillelinjer mellem praktiske generalister og mere teoretiske specialister, som repræsenterer forskellige måder og handlingsrepertoires til at gøre køn på i forbindelse med arbejdet (Martin 2003). Det betyder med andre ord, at der opstår en tiltagende symbolsk spænding mellem en konventionel praktisk arbejderklasse-maskulinitetsposition og en mere teoretisk middelklasse-maskulinitetsposition.

De erfarne redderes syn på 'de nye unge'

Ambulancereddernes brug af kategorierne 'unge' og 'gamle' kan læses som konnotative koder (Hall 2015), der aktiverer en konfiguration af diskursive betydningskæder og symbolske *positioner*, som bl.a. knytter sig til forskellen mellem generalister og specialister. Ofte ligger der en lang række immanente betydninger, som korresponderer med forholdet mellem boglige og praktiske kompetencer, når ambulancereddere taler og positionerer sig selv i henhold til kategorierne 'unge' vs. 'gamle' eller 'erfarne'. Der er generelt enighed blandt ambulanceredderne om, at de unge ambulancereddere i dag er teoretisk dygtige, men det betyder

ifølge de ældre reddere ikke, at de er kompetente ambulancereddere endnu. Teoretisk viden bliver først en kompetence, når den kan sættes hensigtsmæssigt i spil i forhold til den konkrete opgave ude i felten:

"(..) jeg synes, de er knusende dygtige de nye elever, vi får i dag, når de er færdige. De er teoretisk på topplan. Men det tager lang, lang tid at få den erfaring, og den er lige så vigtig, fordi man kan jo godt sidde og snakke, men så når man kører med nogen, så taber de jo fuldstændig... Altså de har ikke det her overblik og situationsfornemmelsen og kan ikke... 'Jamen, hvorfor gør du ikke?', 'Jamen, rolig nu, hvorfor skulle jeg fare ind og koble alt det her [måleudstyr] på ham?', 'Hvad er det vigtigste her?' Det er at skabe overblik. Han er jo ikke i akut fare, og så prøver man at forklare [eleven] det, jo men det kan de så også godt se... 'Nå ja, det er jo også rigtigt'" (Interview Simon Kjeldsen, (50/32 år) Behandler)⁴.

En anden erfaren ambulanceredder, Bernd, fremhæver samme pointe. Men han er lidt mere kritisk over for de nye teoretiske unges dispositioner og praktiske sans:

"Eleverne i dag, der sidder hænderne sådan her (vender håndryggene mod hinanden), når de er færdiguddannede... De nye elever i dag, de har en utrolig god teoretisk uddannelse. Men det er jo en teoretisk uddannelse. Men vi er jo altså mest praktikere, trods alt. Selvom vi har med syge mennesker at gøre. Og det er tydeligt at mærke. Elever i dag, de kører ikke auto. Enten kører de ambulance, ellers kører de auto. Det er delt op også.

MK: *Ja, der er vel stor forskel på uddannelserne?*

Bernd: *Det er der nemlig. Dengang vi blev*

uddannede, der var det hele lortet. Auto, brand, dyreredning, vandskader, afdækning og alt det der. Vi lærte at komme ud i nogle situationer. Det kan godt være, det ikke har en skid med ambulance og syge mennesker at gøre. Men vi lærte at komme ud i situationer og løse de her opgaver. Også tit alene. Så står man med en bil der, og hjulene drejer til den ene side, og der er ingen nøgle til bilen og ratlås, og den står nede i en grøft. 'Hvordan får jeg lige den her op?', 'Kan jeg klare det alene?', 'Hvad kan jeg gøre...?' - De der små (peger på hovedet i cirkelbevægelser). Nu får vi elever, nogle kommer direkte fra gymnasiet... De fleste har lige været ude at røre ved lidt, men det er ikke ret meget. De fleste elever i dag, de er unge.... Men de mangler sgu et eller andet. [...] Det kan man se nu. Vi er alle samme enige om, at de bare ikke er så dygtige i dag til at udføre deres arbejde. Det kan godt være, de er dygtige teoretisk, men der går noget længere tid, inden de sådan er rigtig klar til at skulle udføre [...] Jeg ved ikke, om jeg kan konkretisere det helt nøjagtigt. Men de kan være utroligt gammelkloge og kloge at høre på. Men når de skal udføre deres arbejde, så dur det bare ikke". (Interview Bernd, (41/13 år), Ambulancebehandler)

Fælles for disse to citater er, at de unge positioneres som teoretisk dygtige, endda undertiden dygtigere, men i forhold til at kunne fungere effektivt og kompetent i arbejdet med at omsætte deres teoretiske viden i praksis mangler de praktisk erfaring (*phronesis*). Mens mange af de erfarne reddere har en stærkere 'praktisk bevidsthed' end 'diskursiv bevidsthed' om arbejdet (jf. Giddens 1984), så forholder det sig omvendt med de unge. De unge beskrives som dygtige til at 'snakke' om arbejdet, men qua deres manglende erfaring er de (endnu) mindre gode til faktisk at udføre arbejdet. Desuden fremhæver Bernd, hvil-

ket er typisk for mange ambulanceredderne, at 'de gamle' redderes almene træning i andet end ambulancekørsel har givet ham en række praktiske, men også personlige, kompetencer som kreativitet og selvstændighed, der også kan bruges i ambulance-tjenesten. Men disse kompetencer mangler de 'nye specialiserede unge' ambulanceredderne, ifølge Bernd.

Alder og hierarki blandt ambulanceredderne

Det er forventeligt, at der i kulturen blandt ambulanceredderne kan opstå samarbejds-konflikter mellem de 'nye' mere 'teoretiske unge' og de 'ældre generalister', især fordi ambulancearbejdet er et fag, hvor meget vigtige beslutninger med store latente konsekvenser undertiden træffes under tids-pres. Men generelt oplevede jeg overraskende lidt åbenlys konflikt mellem de unge og mere erfarne reddere. Bourdieu skriver i sit tidligere omtalte essay om ungdom, at konflikter mellem generationer ofte undgås, når de ældre generationer lykkedes med at styre tempoet for de unges opstigning og løbebane i feltet (1997a). Denne form for kontrol med løbebanen kan også identificeres i mit materiale. Dels er der som tidligere nævnt tale om en mesterlæreruddannelse, hvor eleverne veksler mellem skoleforløb og perioder med faglig skulder-ved-skulder-oplæring ude i praksis. Dels er der anden måde, de unges opstigning styres i feltet mere uformel via kulturen. Trods det stigende *formelle* fokus på uddannelsesmæssige kompetencer, så er hierarki, tradition og ydmyghed stadig meget centrale elementer i kulturen blandt ambulanceredderne (Kyed 2014).

Der er følgelig en opfattelse af, at ambulance-novicer skal bevise deres værd – stå i lære – for med tiden at blive anerkendt som fuldgyltige medlemmer af arbejds-

fællesskabet. Ved at lære de spilleregler og kundskaber, som er forbundet med feltets praksis, bevæger eleven sig med tiden mod at blive fuldgældig deltager i praksisfællesskabet. Indenfor de fleste fag, der udfører farligt arbejde, er renommé ekstremt vigtigt, fordi det er grundlagt for kollegers tillid (Haas 1977; Vaught & Smith 1980; Baarts 2004). Blandt ambulanceredderne kan man også se, hvordan elevernes renommé er værdifuldt, men også skrøbeligt, fordi det er en lille verden, hvor snakken går. Derfor er det særligt vigtigt for elever at performe som kompetente, tillidsværdige medlemmer af praksisfællesskabet (Chetkovich 1997, 31f; Scott & Myers 2005, 81ff; Myers 2005, 346,362). En ambulanceredder med 14 års erfaring fremhæver eksempelvis, at:

"Det er en lukket verden. Du skal et eller andet sted fortjene din plads i flokken, og der er ikke nogen [plads], der er ufortjent... Så du skal gøre dig fortjent til det på en positiv måde. [...] Det mest almindelige råd, der gives til en ny redder, er at stikke fingeren i jorden, og den skal gerne begraves ned til albuen. Fordi, og det her er ment positivt, du ikke ved noget. Og det skal du lære, og den eneste måde, du lærer det på, det er ved at se det og være sammen med dine mere erfarne kollegaer. Det er nok det vigtigste råd [...] Det, der kan vælte dig, det er, hvis du forsøger at belære dine ældre kolleger om noget, du ikke har styr på." (Interview, Mads Green, (36/14 år) Behandler)

Trods det senere års uddannelsesløft og opgavespecialisering indenfor ambulance-tjenesten vidner citaterne om, at der stadig hersker en grundlæggende opfattelse af, at store dele af ambulancearbejdets faglige kundskaber kun kan læres i praksis. Det betyder, at elever starter de novo uden nogen symbolsk kapital og social position; *"Du ved ikke noget"*, som Mads siger. Det betyder

også, forklarer en relativt nyuddannet assistent, at man som elev skal *"lad[e] være med at brælle frem med, hvor dygtig man er"*:

"Det dur ikke. Folk ser en an, og det kan godt være, du kan en helvedes masse teori, og du har læst en masse, inden du starter, og kan plapre en hel masse tal af. Men hvis ikke du kan få det til at fungere ude, så er folk ligeglade med dig [...] vær ydmyg, lyt til de gamle, de har nogle guldgruber og gør nogle ting, lad være med at tro, du ved det hele, for det gør du ikke. Det er et arbejde, hvor man skal vise, hvad man kan for at blive respekteret. Det er det vigtigste. Vis hvad du dur til, og hvis du ikke dur til noget, så respekter vi dig ikke. Det er sådan lidt det, det går efter" (Interview, Henrik Frandsen, (36/4 år), Ambulanceassistent).

Respekt og symbolsk tilhørsforhold *"vindes"* altså via ydmyg og kompetent deltagelse i praksis. Det symbolske hierarki og det kulturelle krav om respekt for anciennitet er velkendt indenfor mange mandearbejdspladser, ikke mindst indenfor arbejderklasseerhverv (Halle 1984; Haas 1977; Vaught & Smith 1980). Men det strider imod mange af de anti-hierarkiske værdier i det senmoderne samfund og den fleksible kapitalisme (Boltanski & Chiapello 2005), og passer dårligt sammen med de karakteristika, som ofte forbindes med unge fra generation X og Z (Benson & Brown 2011; Zimke et al. 2013).

I forbindelse med mine observationsstudier af ansættelsessamtaler med ambulanceredderne forekom der flere eksempler på, at ansættelsesudvalget var usikkert på, om ansøgerens attitude kunne passe ind i ambulancereddernes hierarkiske kultur. Den ideelle ambulanceredderlev besidder en kombination af selvsikkerhed og ydmyghed. På den ene side skal de udstråle en selvsikkerhed, som viser, at de tør tage

ansvar og gå forrest på et skadested, når det er nødvendigt. På den anden side skal de udvise tilstrækkelig ydmyghed til, at de kan indtage den symbolske position som elev og legitim perifer deltager (Kyed 2016). Enkelte unge ansøgere blev fravalgt, udelukkende fordi rekrutteringsudvalget vurderede, at de var 'for langt fremme i skoene' til at kunne indordne sig og påtage sig rollen som elev. En løsning var, at unge ansøgere med en lovende profil, men en frembrusende personlighed, blev placeret på en stor station, hvor mange opgaver og mange reddere automatisk skaber en større kulturel rummelighed.

Bourdieu bemærker uden at udfolde det nærmere, at de ældre notabiliteter i Firenze i det 16. århundrede *"tilbød ungdommen en ideologi, der fokuserede på virilitet, på virtù og på vold, hvilket var en måde at beholde klogskab og visdom magten – for dem selv"* (Bourdieu 1997a, 147). Denne tendens til at indholdsudfylde ungdomskategorien med vildskab, således man selv bevarer positionen som erfaren og vis, er også ganske typisk i flere erfarne ambulanceredderes diskursive praksis. Det fremgår af de erfarne ambulanceredderes måde at tale om og positionere sig i henhold til to så forskellige kompetencer: følelsesmæssig kontrol og køreegenskaber. I fortællinger som kredser om disse temaer distingverer de ældre ambulanceredder sig via symbolske oppositioner til de bogligt stærke, men (endnu) 'vilde' unge. Formålet er her at vise, hvordan disse performative, situerede og erfaringsrelaterede kompetencer er centrale for, hvordan unge ambulanceredder kan performe præhospital modenhed og vinde en social position i feltet.

Modenhed som ro, overblik og kompetence til at skynde sig langsomt

Ifølge Aristoteles er den rette træning og modellering af følelser afgørende for at kunne arbejde *phronetisk* – med praktisk visdom (Schwartz 2011). Denne opfattelse kan genfindes blandt ambulanceredderne i dag. Elevernes socialisering ind i praksisfællesskabet involverer ikke kun tilegnelsen af en lang række formaliserede procedurer omkring håndtering af skadessteder og patienter. Ambulanceredderne undergår også mere subtile indpodningsprocesser, rettet imod kroppen. Det gælder bl.a. den kropslige *hexis*, dvs. måder at føre kroppen på, tale, gå og ultimativt føle og tænke på (Bourdieu 1984), når redderne er i aktion. De fleste reddere beskriver ro og overblik som to af de vigtigste egenskaber for en erfaren og dygtig ambulanceredder. Den ultimative test af disse egenskaber sker ved store skadessteder med mange opgaver. En behandler forklarer eksempelvis, at en god ambulanceredder i hans øje er *'en, der kan holde hovedet koldt. Som ikke slynger om sig med ordrer'*. Han forklarer videre:

"Typisk når vi kommer ud, så er det ambulanceleder eller holdleder af brand, som har styringen. Eller også er det KOL - koordinerende skadestedsleder, når vi har de lidt større skadessteder; at det er nogen, der kan holde hovedet koldt og få sagt og gjort de rigtige ting. Og have et ordenligt overblik. Så kræver det selvfølgelig også, at du er faglig kompetent. Du skal kunne dine ting" (Interview, Jeppe Larsen, (35/10 år) Behandler).

Ro og overblik forbindes altså ikke blot med personlige egenskaber, men udpringer af dyb faglig kompetence. Beherskelse af arbejdets immanente tidspres er en grundlæggende kompetence for en dygtig

ambulanceredder. Når ambulanceredderen ankommer til et skadessted, indtræder han i rollen som et fagligt kompetent menneske, der 'hjælper mennesker' – for nu at parafrasere Falcks værdigrundlag, som redderne konstant møder i forbindelse med deres oplæring og dagligdag i virksomheden (Kyed 2014). Det første ambulanceredderen gør, når han forlader ambulancen, er at scanne scenen og danne sig et overblik, mens han roligt bevæger sig målrettet hen mod patienten, som skal have hjælp.

Værdien af tid er fremtrædende i ambulancearbejde. Tid – nogle gange minutter – kan gøre forskellen på liv og død, eller om eksempelvis en blodprop kan reddes uden mén, eller den forårsager varige fysiske og mentale mén, eller i værste fald død. Heroverfor står ambulanceredderens mantra om, at 'man skal lære at skynde sig langsomt' (se Kyed 2016). For medlemmer af kulturelle fællesskaber er der god kommunikationsøkonomi i ordsprog, fordi de kondenserer en række mere komplicerede værdier, handlemåder og moralske imperativer. Via ordsprog lagres og videregives fællesskabets erfaringer på en 'stedfortrædende måde' fordi:

"den kommunikation, som sikrer deltagelse i en fælles forståelse, er én, som sikrer ensartede følelsesmæssige og intellektuelle dispositioner – fx hvordan man reagerer på forventninger og krav", som den amerikanske filosof John Dewey har bemærket (2005, 59, 26).

I flere erfarne ambulanceredderes fortællinger om håndteringer af kritiske situationer tales kropslige performativiteter og emotionel kontrol frem som vigtigere faglige kvalifikationer end de tekniske-medicinske kvalifikationer (Kyed 2017). Undertiden omtales denne kompetence indirekte – eller i en eufemiseret form – via ordsprog som:

*"det er vigtigt ikke at overbehandle"*⁵. Hermed skabes en symbolsk grænsedragning til yngre og, i deres øjne, overivrige kolleger, som er mere fokuserede på at bruge deres tekniske kvalifikationer frem for deres menneskelige. En behandler med 30 års erfaring forklarer, hvordan menneskelig omsorg, rolig fremtoning og det præhospitale håndværk går hånd i hånd for den kyndige ambulanceredder:

"(...) det er vigtigt at skynde sig langsomt, det synes jeg kendetegner en god [redder]... Fordi så har man også fordelene med at være der i lang tid. Hvis man er systematisk, og har lært sig selv det her A, B, C, D, E⁶ på en god måde... Altså det med at gå hen lytte til det, folk siger, men samtidigt danne dig dit eget billede. Gå hen: 'Goddag Åse, jeg hedder Simon og kommer fra Falck, hvad er der sket med dig?' I og med at jeg har hende i hånden og siger goddag, jamen så har jeg mærket, om hun er kold klam, kan hun trykke mig i hånden? Svarer hun mig? Og hvordan sidder hun, trækker vejret og kigger på mig? Så er hendes A [Airway] i orden, hendes B [Breathing] er i orden, hendes C [Circulation] er i orden. Så har du jo den kontakt der, og man har lige sat sig lidt på hug og så sagt goddag." (Interview Simon Kjeldsen, (50/32 år) Behandler).

Simon redegør her for en praksis i forhold til patientkontakt, som fusionerer flere forskellige faglige og menneskelige hensyn og samtidig får alle parter i samhandlingen ned i spændingsniveau. Hermed kobler han fagets tekniske praksis sammen med reddernes mantra om at skynde sig langsomt (Kyed 2014, 131ff.; Kyed 2017, 89ff). Pointen i fortællingen er, at iver skaber stress, og stress forøger risikoen for fejl og ulykker og stresser patienten unødigt.

De unge kan ikke længere køre bil

Kørsel er en anden arbejdspraksis, som har stor symbolsk betydning blandt ambulanceredderne. I starten af mit feltarbejde og i forbindelse med interviews overraskede det mig, hvor ofte ambulanceredderne fremhævede gode køreegenskaber i situationer, som i starten virkede malplaceret for mig. Men ved nærmere eftersyn blev det tydeligt, at køreegenskabers kulturelle betydning er mere omfattende end blot transport. Trods den rivende behandlertekniske udvikling omtaler nogle af ambulanceredderne indimellem Falck som ét stort transportfirma. Det gør de formodentlig dels som ironisk rolledistance til sygetransportkørsel, men også fordi de faktisk tilbringer meget tid på landevejene. Kørekundskaber – som konventionelt er en stærk maskulin identitetsmarkør (Walker et al. 2000; Lumsden 2010; Granié & Papafava 2011; Balkmar 2012) – anses som en central færdighed for en dygtig ambulanceredder. Kørekundskaber bliver gentagende gange anvendt som en central faglig distinktionsmarkør, der simultant fremhæver en mangel hos eleverne i dag. En behandler, som selv startede i voksenalderen som 27-årig, fortæller eksempelvis:

"(...) mange af de nye, og det er så både mænd og kvinder, de kommer fra gymnasiet og har aldrig haft et andet job end Falck [...] Det er et problem rent sikkerhedsmæssigt, at vi skal have folk, der har fået kørekort som 18-årige, men aldrig har råd til en bil, fordi de har gået på gymnasiet. Så starter de ved Falck som 21-årige, og har stort set aldrig kørt bil. Det er tre år siden, de tog kørekort, og så skal de lære at køre bil i en ambulance med udrykning. Det er altså ikke optimalt, det er det sku ikke. Det med at læse trafikken, det kan de ikke nogen af dem. De kan knap bakke en bil. Vi har nogen, der har ligget omme i baggården og lært at bakke med en bil ved at kigge i spejlet. De har aldrig kørt

en kassevogn, hvor du ikke kan kigge bagud før... Jeg [startede] som voksenalder, har lavet en masse andet før, har en anden erfaring og har nogle andre rutiner." (Interview, Ivan Poulsen, (34/7 år), Behandler)

Der er generel konsensus blandt ambulanceredderne om, at eleverne i dag er dårligere bilister end tidligere, fordi de ikke har den samme generiske habitus og traditionelle (maskuline) håndværkerdispositioner, når de begynder som reddere. Også her fremhæves en omvendt proportional sammenhæng mellem elevernes stigende boglige kompetencer og deres manglende tekniske kompetencer, herunder at køre bil. Det blev påpeget i mange interviews med ambulanceredderne, men også af stationslederne og arbejdsmiljørepræsentanterne. Også i en artikel i medarbejderbladet Hjælp kan man læse, at *"eleverne er blevet stærkere bogligt end tidligere, til gengæld har det kostet lidt på det fysiske og på deres evner bag et rat"* (Hjælp 2012, 11).

Erfaring, udrykningskørsel og de mytologiske blåblink

I mange af de erfarne redderes symbolske grænsedragninger til de unge ligger således en etos om emotionel kontrol og habituering til feltet:

"(...) Jeg kan sagtens huske, da jeg startede. Man var så fyldt af adrenalin, at man slet ikke kunne holde foden på speederen. Man sad med den ene hånd på knæet for at holde den nede. Det var fuldstændigt livsfarligt. Men det var jo bare 140 derudaf, så gik det jo nok. Det hele det kørte jo, det var fuldstændigt spænding. Det er det jo ikke mere [...] Det er noget, der går relativt hurtigt over. Det må heller ikke blive ved med at være det. Så kan man ikke have jobbet, hvis man har det så meget på sig" (Interview, Kaj Hansen (50/26 år), Assistent).

Implicit i udtalelsen ligger et budskab om, at unge er farlige, fordi de endnu ikke kan kontrollere deres iver i tilspidsede situationer. Også i forbindelse med udrykningskørsel gælder den vanskelige kunst at 'skynde sig langsomt'. På et andet tidspunkt i interviewet tager samme redder igen afstand fra unge 'traume-junkier' (Palmer 1983) blandt kollegerne:

"Nu er jeg kommet til en stor station, hvor jeg godt kan føle, der bliver talt meget om mange ture, og hvad der er sket, og hvad der er sket i går... Der er mange unge mennesker, der ønsker, der skal ske noget... Ligesom 'det er også en træls lørdag det her, der sker sgu heller ingen ting'. 'Jamen, hvad er det, der skal ske?' Er det død og ulykke derude, eller er det bare en stille og rolig dag, det er sådan set det skønneste for os alle sammen. Det er skønnest for os, der er på arbejde [og], det er skønnest for dem, det går ud over især. Og der kan vi halvgamle godt synes, det kan blive lidt for meget at sidde og høre på... Fordi så kan man vende den om og spørge, om de synes, det skal være en fra deres egen familie eller bekendte. Så er det jo ikke så sjovt længere. Men jeg kan også godt se, man gerne vil være på job og udrette et eller andet. Fordi vi har jo et job, hvor ting sker, og hvor ulykker sker. Selvfølgelig. Men man skal heller ikke søge det." (Interview, Kaj Hansen (50/26 år), Assistent)

Man kan læse flere betydninger ud af denne symbolske grænsedragning mellem 'mange unge mennesker' og 'vi halvgamle'. Bl.a. performer Kaj modenhed, når han positionerer sig selv som en halvgammel redder, som har oplevet sin del af drastiske oplevelser i feltet og i dag kan se ulykker i et større og mere reflekteret perspektiv. Han behøver ikke længere dramatiske redninger for at føle, at han gør en forskel eller for at

positionere sig som kompetent ambulanceredder.

Også i forbindelse med rekruttering af ambulanceredderelver findes der nogle fine balancer mellem legitim og illegitim tiltrækning til ambulancearbejds drama og blåblink. Efter en ansættelsessamtale talte jeg med rekrutteringsudvalget om deres syn på unge elevkandidater, som er trukket af blå blink.

"MK: Jeg synes at fornemme, at hvis der kommer noget, der minder om blåblink-fascination.

Tillidsrepræsentant (B-Part): Så tænder vi fuldstændig af!

Ansættelsesansvarlig (A-part): Jamen, er det ikke sjovt? Fordi det er jo det, der er forskellen på det her og så at være sygeplejerske eller SOSU. Det er jo, at vi kommer ud i de der situationer med blå blink. Men det må bare ikke være det, der er hovedmotivationen. Man kan sige, det du skal sige, hvis du sidder... Der skal de jo lægge vægt på, at de kommer ud med deres kompetencer og den uddannelse, de har fået, og så kan gøre en forskel i de akutte situationer med din viden og alt det der. Det er jo det, vi gerne vil høre. Det der med man gerne vil køre med blå blink, og lige så snart de siger 'Alarm 112' og 'Redningskvinder'. Der tror jeg, vi allesammen (udstøder en lyd og spærrer øjnene op)" (Feltnoter, Ansættelsessamtaler).

Allerede på den første introduktionsdag ser de nyansatte elever en video om ambulancearbejdet, som virksomheden selv har lavet. I den betones det bl.a., at ambulancearbejdet handler mere om omsorg og patientkontakt end om drama og spænding. Denne afdramatisering af faget præger også den fortsatte opdragelse af eleverne i hverdagen (Kyed 2014).

Selvom ambulanceredderne gør meget

ud af at opdrage 'de unge' indenfor praksisfællesskabet til, at arbejdet er andet og mere end drama og udrykningskørsel, så er spænding immanent i ambulancearbejdet, som den ansættelsesansvarlige også anerkendte i citatet ovenfor. Det betyder også, at der findes en række fine og undertiden paradoksale symbolske linjer omkring reddernes følelses- og identitetsmæssige involvering i ambulancearbejdets dramatiske aspekter. Men også her har anciennitet en vigtig betydning for, hvordan fortællinger om drama tolkes. Nogle ambulancereddere fortæller gerne, at spænding var medvirkende til, at de søgte ind som reddere, og at spændingen er noget af det, de sætter pris på i arbejdet; 'men det skal ikke være grunden til, man bliver', skynder de sig ofte at pointere. På den ene side er hektiske og uforudsigelige situationer således centralt i ambulancearbejdet, men der også noget kulturelt illegitimt ved at blive synligt opkørt af adrenalin. Det signalerer, som vi har set, at man er novice, og at ens primære habitus endnu ikke er tilpasset feltet.

Ambulancebehandleren Rene Bak er en af de få reddere i mit datamateriale, som er uforbeholden omkring sin appetit på 'skarpe situationer':

"Det kan godt blive lidt kedeligt, hvis man rammer en lang trummerum, hvor det bare er sygeture⁸. Man vil jo gerne have, at der sker et eller andet. Det spændende er jo helt klart de skarpe situationer, hvor man bliver udfordret. Det er det, man er herinde for. Alt det andet kan være fint nok. Men hvis ikke man får de der skarpe engang imellem, så bliver man lidt... Man vil også gerne holde sig skarp." (Interview, Rene Bak (35/10 år), Behandler)

En af måderne Rene Bak stimulerer sit ønske om at holde sig skarp er som chauffør på lægebilen. Selvom der her er mange ture,

hvor redderen ifølge Rene 'bare er taskebærer', er der også nogle ture, hvor han får mulighed for at 'gøre noget', fortæller han. Når Rene trods sin relativt unge alder kan 'indrømme', at han faktisk holder af spændingen i akutte situationer, så skyldes det, at han taler som ambulanceredder, der også er assistent på den præhospital akutlægebil, dvs. fra en position som relativt erfarne og solidt plantet i den medicinske pol i feltet. Det giver ham mulighed for at positionere sig som risikovillig, uden at han nødvendigvis sætter sin status som 'egnet' over styr. Samme udtalelse er utænkelig for en ung redder med en veludviklet social 'savoir faire'; det ville indebære en risiko for, at han kunne fortolkes som umoden af kollegerne.

Konklusion

Jeg har i artiklen undersøgt symbolske skillelinjer gennem generationer af ambulancereddere. Ambulancetjenesten er et interessant casestudie af mandearbejdspladser, fordi det er en traditionel mandearbejdsplads, som kulturelt både har et ben i en maskulin håndværkskultur som har hylder handlekraftighed og praktiske kompetencer og et andet i en postindustriell middelklassevidenskulture. Analysen har følgelig vist eksempler på symbolske spændinger, som forekommer mellem forskellige symbolske positioner og maskulinitetsformer i forbindelse med forståelsen af den ideelle medarbejder er skiftet fra en konventionel praktisk og håndværksmæssig maskulinitet over mod en langt mere teoretisk funderet praksis. På den ene side positioneres unge ambulancereddere kontinuerligt som 'teoretisk dygtige', og dermed som repræsentanter for fremtiden. På den anden side omtales unge og elever også som 'upraktiske', 'uerfarne' og 'endnu ikke fuldt modne' og 'driftssikre' medlemmer af praksisfællesskabet. På den måde kan man sige, at de

erfarne ambulanceredde diskursivt skænker de unge fremtiden, mens de simultant, qua deres hyldest af erfaring, diskursivt gør krav på nutiden.

I et bredere perspektiv kan man se, at en ny og mere kompleks maskulinitetspraksis de seneste år har forbedret sikkerhedspraksis. Det ses bl.a. ved, at en mere empatisk maskulinitetspraksis er blevet kulturelt dominerende blandt redderne de seneste år. Denne udvikling har dannet grobundt for dybere og mere eksplicite følelsesmæssige relationer og gensidigt følelsesarbejde blandt kollegerne. I dag er det, modsat tidligere, legitimt at tale om ambulancearbejdet barske oplevelser med kollegerne (Kyed 2014), ligesom de følelsesmæssige i relationen til patienterne er blevet centrale for de fleste mandlige redderes faglige selvforståelse (Kyed 2017).

Udviklingen i ambulancetjenesten i disse år efterlader imidlertid flere interessante udfordringer i forhold til den homogene, relativt maskuline og traditionsprægede Falck-kultur. Jeg vil afslutte med at pege på tre forhold, som er interessante at følge i fremtiden. De relativt nye udbudsregler i ambulancetjenesten betyder, at ansættel-

sesforholdene i ambulancetjenesten er blevet, og formodentlig vedbliver med at være, mere usikre og midlertidige. Det betyder, at den homogene og stærkt socialiserende kultur hos Falck alt andet lige sættes under pres, når personalesammensætningen bliver mere skiftende og ustabil. Desuden erstattes ældre pensionmodne reddere kontinuerligt af unge fra generation X og Y, der, ud fra hvad forskningen har vist indtil videre, ikke giver meget for traditioner og hierarkier (Zemke et al. 2013). Endelig består knapt en femtedel af ambulancetjenesten i dag af kvinder, og andelen er hastigt stigende. Det har selvsagt konsekvenser for den kulturelle reproduktion og kønsorden på det traditionelle mandefag. Indtil videre har man, så vidt jeg kan vurdere, forsøgt at styre disse 'udfordringer' med generationsværdier og kønsorden gennem selektion af nye elever, som har et tilstrækkeligt kulturelt 'fit' til, at de kan begå sig i den eksisterende kultur indenfor praksisfællesskabet (Kyed 2016). Men man kan forestille sig, at nye maskulinitetsformer og den relativt større andel af kvinder i faget, fortsat vil skabe interessante forandringer i kulturen og kønsordenen.

NOTER

- 1 Dele af forskningen til denne artikel er finansieret af FSE under rammebevillingen (DFP – 4003-00140B). Stor tak til Falck for velvilje og samarbejde i forhold til min empiriindsamling. Tak, Claus D. Hansen, for kommentarer på en tidligere udgave af denne artikel, samt de to anonyme reviewere og redaktørerne for grundig og konstruktiv kritik, som har styrket artiklen.
- 2 Der er gennem længere tid pågået et arbejde med at reformere uddannelsesbekendtgørelsen til ambulanceredderuddannelsen, og inden for kort tid vil en ny og ret omfattende reform formodentlig blive vedtaget.
- 3 Behandlerkompetencer er et 'in vivo'-begreb, som refererer til den autorisation, ambulancebehandleren gives af embedslægen til at udføre specifikke former for patientbehandling i forbindelse ambulancearbejdet. Dette personlige mandat skal fornyes hvert år via tilfredsstillende gennemførelse af forskellige praktiske og teoretiske prøver.
- 4 Jeg har i forbindelse med alle interviewcitatater skrevet ambulanceredderens alder/anciennitet.
- 5 Som det eksempelvis fremgik i citatet med Simon Kjeldsen tidligere.
- 6 ABCDE er et grundlæggende PHTLS (Pre-hospital Trauma Life Support) princip, som går ud på, at patienten vurderes og behand-

les i prioriteret rækkefølge: ABCDE. Redderen begynder med at vurdere og behandle luftvejene (Airway), dernæst vejtrækning (Breathing), kredsløb (Circulation), neurologisk funktion (Disability), og endelig afklædes og undersøges patienten fra top til tå (Exposure). Livstruende problemer behandles, før man fortsætter til næste punkt, altså behandles et A-problem før et B-problem etc. (se Thim et al. 2012).

- 7 Alarm 112 og Redningskvinder er TV-programmer om redningstjenesten, som har kørt i flere sæsoner fra hhv. 2007 og 2011 og frem på hhv. TV2 og TV3.
- 8 Sygeture er ambulancereddernes betegnelse af ikke-behandlingskrævende transportturer af patienter, hvor patienten typisk skal transporteres tur/retur mellem deres bopæl og sygehuset.

REFERENCER

- Baarts, C (2004): *Viden og kunnen: En antropologisk analyse af sikkerhed på en byggeplads*. København: Københavns Universitet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.
- Balkmar, D. (2012): *On Men and Cars: An Ethnographic Study of Gendered, Risky and Dangerous Relations*. (Doctoral dissertation). Linköping: Linköping University Electronic Press.
- Benson, J. & M. Brown (2011): Generations at work: are there differences and do they matter?. *The International Journal of Human Resource Management*, 22(9), 1843-1865.
- Boltanski, L. & E. Chiapello (2005): *The new spirit of capitalism*. London, Verso.
- Bourdieu, P. (1984): *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. London, Routledge.
- Bourdieu, P. (1997a): "Ungdom" er kun et ord. I: Bourdieu, P.: *Men hvem skabte skaberne – interviews og forelæsninger*. København: Akademisk Forlag, 146- 158.
- Bourdieu, P. (1997). *Men hvem skabte skaberne?: Interviews og forelæsninger*. København, Akademisk Forlag
- Chetkovich, C. A. (1997): *Real heat: Gender and race in the urban fire service*. Rutgers University Press.
- Connell, R. W. (2005): *Masculinities*. University of California Press.
- Dewey, J. (2005): *Demokrati og uddannelse*. Århus, Klim.
- Eisenstadt, S.N. (2001): Sociology of generations. In: Smelser, NJ, Baltes, PB (eds) *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*, 9, Amsterdam, Elsevier, 6055–6061
- Gherardi, S., D. Nicolini & F. Odella (1998): Toward a social understanding of how people learn in organizations: The notion of situated curriculum. *Management learning*, 29, 3, 273-297.
- Giddens, A. (1984): *The Constitution of Society. Outline of the Theory of Structuration*. Berkeley, University of California Press.
- Granié, M.A, & E. Papafava (2011): Gender stereotypes associated with vehicle driving among french preadolescents and adolescents. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 14, 5, 341-353.
- Haas, J. (1977): Learning real feelings: A study of high steel ironworkers' reactions to fear and danger. *Work and Occupations*, 4, 2, 147-170.
- Hall, S. (2015): Fjernsynsdiskursens indkodning og afkodning. *MedieKultur: Journal of media and communication research*, 31, 58, 131-149.
- Halle, D. (1984): *America's Working Man: Work, Home, and Politics among Blue Collar Property Owners*, University of Chicago Press.
- Hjælp (2012): Hjælp – til medarbejdere der gør noget. (Medarbejderblad Falck, juni 2012). Falck
- Kyed, M. (2014): *John Wayne og Tarzan arbejder her ikke længere: En etnografisk fortælling om maskulinitet, sikkerhed og 'redderskab'*. Ph.d.-afhandling, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde. Aalborg, Aalborg Universitet.
- Kyed, M. (2016): "Vi er jo en virksomhed, der er særdeles overgennemsnitlig på empati": Rekruttering af bløde kompetencer i ambulance-tjenesten. *Dansk Sociologi*, 27, 3/4, 17-38.
- Kyed, M. (2017): Masculinity, socio-emotional skills and marginalization among emergen-

- cy medical technicians. I *"Marginalized Masculinities: Contexts, Continuities and Change"*, Chris Heywood and Thomas Johansson (red.). London, Routledge.
- Larsen, M., H. Holt & M.R. Larsen (2016): *Et kønsopdelt arbejdsmarked. Udviklingsstræk, konsekvenser og forklaringer*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 16:15.
- Lave, J., & E. Wenger (2003): *Situeret Læring og andre tekster*. København, Hans Reitzels Forlag
- Lumsden, K. (2010): Gendered performances in a male-dominated subculture: 'girl racers', car modification and the quest for masculinity. *Sociological Research Online*, 15, 3, 6.
- Martin, P. Y. (2003): "Said and done" versus "Saying and doing" gendering practices, practicing gender at work. *Gender & Society*, 17, 3, 342-366.
- Martin, P. Y. (2006): Practising gender at work: Further thoughts on reflexivity. *Gender, Work & Organization*, 13(3), 254-276.
- Myers, K. K. (2005): A burning desire assimilation into a fire department. *Management Communication Quarterly*, 18, 3, 344-384.
- Nielsen, K. (2008): *Gender, learning and social practice: Gendered discourses in the bakery*. *Vocations and Learning*, 3, 1, 173-190.
- Nielsen, K., & S. Kvale (1999): *Mesterlære: Læring som social praksis*. København, Hans Reitzels Forlag
- Paechter, C. (2003): Masculinities and femininities as communities of practice. *Women's Studies International Forum*, 26, 1, 69-77
- Palmer, C. E. (1983): "Trauma junkies" and street work. *Journal of Contemporary Ethnography*, 12, 2, 162-183.
- Parsons, T. (1942): Age and Sex in the Social Structure of the United States. *American Sociological Review*, 7, 5, 604-616.
- Schwartz, B. (2011): Practical wisdom and organizations. *Research in Organizational Behavior*, 31, 0, 3-23
- Scott, C.W. & K.K. Myers (2005): The socialization of emotion: Learning emotion management at the fire station. *Journal of Applied Communication Research*, 33, 1, 67-92.
- Tanggaard, L. (2006): Situating gendered learning in the workplace. *Journal of Workplace Learning*, 18, 4, 220-234.
- Thim, T. et al. (2012): Initial assessment and treatment with the Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure (ABCDE) approach. *International journal of general medicine*, 5, 117.
- Vaught, C. & D.L. Smith (1980): Incorporation and mechanical solidarity in an underground coal mine. *Work and Occupations*, 7, 2, 159-187.
- Walker, L., D. Butland & R.W. Connell (2000): Boys on the road: Masculinities, car culture, and road safety education. *The Journal of Men's Studies*, 8, 2, 153-169.
- Wacquant, L. (2011): Habitus as topic and tool: Reflections on becoming a prizefighter. *Qualitative Research in Psychology*, 8, 1, 81-92.
- Wenger, E. (2000): Communities of practice and social learning systems. *Organization*, 7, 2, 225-246.
- Wenger, E. (2004): *Praksisfællesskaber. Læring. Mening og identitet*. København, Hans Reitzels Forlag,
- Zemke, R., C. Raines & B. Filipczak (2013): *Generations at work: Managing the clash of Boomers, Gen Xers, and Gen Yers in the workplace*. New York, American Management Association.

Morten Kyed, Ph.d. i sociologi og lektor, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet
e-mail: mkyed@socsci.aau.dk